

Τεύχος 6 - 2009

Εκδότης:

Safer Internet Hellas,
Επικεφαλής δράσης Saferinternet.gr,
Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς
Διαδικτύου

Email: info@saferinternet.gr

Επικοινωνία:

Δρ. Βερόνικα Σαμαρά
Τηλ. 210 6212365
vsamara@sihellas.org

Περιεχόμενα

Η ελληνική πραγματικότητα	2
Θεμελιώδες δικαίωμα η πρόσβαση στο Διαδίκτυο	3
Η συμβουλή του μήνα: Κωδικό Αφιέρωμα: Ρατσισμός - Ξενοφοβία	3
Μικρά Νέα	4
	5

Καταγγείλετε παράνομο
περιεχόμενο στο Διαδίκτυο

ΥΠΟ ΣΤΗΡΙΖΟ

ΜΟΝΑΔΑ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (Μ.Ε.Υ.)

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ - 80011 80015

Γραμμή βοήθειας

Editorial

Αγαπητοί φίλοι,

Σας καλωσορίζουμε στο Χριστουγεννιάτικο τεύχος μας στο οποίο ασχολούμαστε με την ελληνική πραγματικότητα σε σχέση με τα νέα διαδραστικά μέσα. Συγκεκριμένα παρατηρούμε τις συνήθειες των μαθητών δημοτικού που έχουν αλλάξει δραματικά τα τελευταία χρόνια αλλά και συγκριτικά με άλλες ευρωπαϊκές χώρες στοιχεία.

Σας ενημερώνουμε επίσης για μια πολύ ενδιαφέρουσα εξέλιξη που αφορά στην ανάδειξη της πρόσβασης στο Διαδίκτυο σε θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Επίσης, δύο από τα μέλη του πάνελ νέων μας καταθέτουν τις απόψεις τους για τις ευαίσθητες ισορροπίες που διαμορφώνονται στο Διαδίκτυο αναφορικά με τα περιστατικά ρατσισμού και ξενοφοβίας αλλά και το φαινόμενο της λογοκρισίας.

Όπως πάντα στο τεύχος μας θα βρείτε πρακτικές συμβουλές αλλά και σύντομες, ενδιαφέρουσες ειδήσεις από τον κόσμο του Διαδικτύου.

Τέλος, σας υπενθυμίζουμε ότι για το 2010 η Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου θα εορταστεί στις 9 Φεβρουαρίου. Σας ευχόμαστε Ευτυχισμένα Χριστούγεννα και Καλή Χρονιά!

**SAFER
INTERNET
DAY 2010**
9 FEBRUARY

Εγγραφή / διαγραφή

Εάν θέλετε να λαμβάνετε το newsletter μας, στείλτε μας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στη διεύθυνση info@sihellas.org με θέμα «subscribe SI Newsletter».

Εάν θέλετε να διαγραφείτε από την λίστα αποδεκτών, τότε στείλτε μας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στην διεύθυνση info@sihellas.org με τον τίτλο «unsubscribe SI Newsletter».

Χρυσός Χορηγός

Visa Hellas

Αργυρός Χορηγός

Με την συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

■ Η ελληνική πραγματικότητα

Online 8 στα 10 Ελληνόπουλα

Οκτώ στους δέκα μαθητές της Ε' και ΣΤ' δημοτικού χρησιμοποιούν ηλεκτρονικό υπολογιστή και περίπου το 65% έχει πρόσβαση στο Διαδίκτυο, στοιχείο που αποδεικνύει ότι η χρήση Η/Υ και η περιήγηση στο Διαδίκτυο έχουν μπει για τα καλά στη ζωή των ελληνόπουλων με όλες τις θετικές, αλλά και τις αρνητικές συνέπειες.

Τα παραπάνω έδειξε έρευνα που πραγματοποίησε η Μονάδα Εφηβικής Υγείας (Μ.Ε.Υ.) της Β' Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών σε συνεργασία με το Γραφείο Αγωγής Υγείας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Α' Αθηνών και τη δράση ενημέρωσης Saferinternet.gr του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου.

Στην έρευνα απάντησαν 602 μαθητές από 28 Δημοτικά σχολεία της Αττικής. Για τη συλλογή των στοιχείων χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια, τα οποία συμπλήρωσαν οι εκπαιδευτικοί, μετά από συζήτηση με τους μαθητές τους στην τάξη. Μέσα από την έρευνα διαφαίνονται οι συνήθειες των μαθητών σε σχέση με τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και του κινητού τηλεφώνου, αλλά και ο τρόπος διαχείρισης των προσωπικών τους δεδομένων και επαφών μέσω Διαδικτύου.

Τα κυριότερα συμπεράσματα της έρευνας είναι:

- 13% των μαθητών Ε' και ΣΤ' δημοτικού χρησιμοποιούν Η/Υ σε Internet café.
- 62% χρησιμοποιούν Η/Υ στο σπίτι, 18% στο σπίτι φίλων και 22% στο σχολείο.
- 25% των μαθητών χρησιμοποιούν υπολογιστή/ Διαδίκτυο 2-3 ώρες καθημερινά, ενώ το 34% 0-1 ώρες καθημερινά.
- 38% των μαθητών σερφάρουν στο Διαδίκτυο μόνοι τους, χωρίς καμία παρουσία των γονέων τους. Το 28% των μαθητών χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο συχνά με την παρουσία των γονέων τους, ενώ μόνο το 7% πάντα με την παρουσία των γονέων.
- 35% των μαθητών έχουν τον Η/Υ στο δωμάτιό τους.
- 9% των μαθητών δίνουν προσωπικές πληροφορίες στο Διαδίκτυο.
- 38% των μαθητών έχουν ακούσει για μαγνητοσκόπηση ξυλοδαρμού.
- 61% των μαθητών χρησιμοποιούν κινητό τηλέφωνο ενώ 50% έχει δική του συσκευή.

Τι γίνεται στην Ελλάδα...

Κατά τη διάρκεια του ερευνητικού προγράμματος, EU Kids Online I που ολοκληρώθηκε το 2008, ακαδημαϊκοί και ερευνητές από 21 χώρες πραγματοποίησαν συγκριτικές αναλύσεις σε ερευνητικά δεδομένα σχετικά με τα παιδιά και τις νέες τεχνολογίες. Συγκεκριμένα για την Ελλάδα τα στοιχεία δείχνουν ότι:

- Η Ελλάδα είναι χώρα με περιορισμένη χρήση του διαδικτύου (50% των ατόμων 9-18 ετών) σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, και άρα η ανάπτυξη **επικοινωνιακού** και **διαδικτυακού αλφαριθμητισμού** είναι απαραίτητη.
- Ο κίνδυνος έκθεσης σε διαδικτυακούς κινδύνους αξιολογείται ως χαμηλός λόγω:
 - Περιορισμένης χρήσης του διαδικτύου
 - Αποτελεσματικής λειτουργίας των θεσμικών οργάνων για το ασφαλέστερο Διαδίκτυο
- Οι Έλληνες γονείς θεωρούν ότι τα παιδιά τους δεν έχουν ιδιαίτερα αναπτυγμένη την ικανότητα να αντιμετωπίζουν διαδικτυακούς κινδύνους (Ευρωβαρόμετρο, 2005)
- Επιβλέπουν περισσότερο τα παιδιά τους όταν σερφάρουν στο διαδίκτυο συγκριτικά με χώρες όπως η Δανία και η Σουηδία όπου οι γονείς είναι λιγότερο συχνά παρόντες
- Συγκριτικά με το 2005/2006, οι Έλληνες γονείς έχουν αυξήσει τη χρήση λογισμικού λειτουργίας και ασφάλειας

Τον Ιούλιο του 2009, το **EU Kids Online II** (2009-2011) ξεκίνησε την β' φάση του ερευνητικού του έργου, θεωρώντας ιδιαίτερα σημαντικό το να μελετηθεί η **φύση της χρήσης του Διαδικτύου** από τα παιδιά και **να μειωθούν οι 'κρίσεις πανικού'** σχετικά με τους διαδικτυακούς κινδύνους. Έτσι το **EU Kids Online II** θα διεξάγει μια έρευνα με γονείς και τα παιδιά (9-16 ετών) σε κάθε μια από τις 25 συμμετέχουσες ευρωπαϊκές χώρες.

Πηγή: www.eukidsonline.net <http://eukidsgreece.gr>

■ Θεμελιώδες δικαίωμα η πρόσβαση στο Διαδίκτυο

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε στις 24 Νοεμβρίου 2009 τη μεταρρύθμιση της νομοθεσίας που διέπει τις τηλεπικοινωνίες στην ΕΕ. Οι νέοι κανόνες, που θα ενσωματωθούν στο εθνικό δίκαιο της κάθε χώρας μέχρι τον Μάιο του 2011 αφορούν μεταξύ άλλων στα δικαιώματα των καταναλωτών, στην προστασία των προσωπικών δεδομένων και στην ελευθερία πρόσβασης στο Διαδίκτυο.

Σύμφωνα με τη νέα νομοθεσία, περιορισμοί της πρόσβασης στο Διαδίκτυο ενός χρήστη «μπορούν να επιβληθούν μόνο αν είναι κατάλληλοι, αναλογικοί και απαραίτητοι εντός μιας δημοκρατικής κοινωνίας». Τα μέτρα αυτά «μπορούν να ληφθούν μόνο με τον οφειλόμενο σεβασμό στην αρχή του τεκμηρίου αθωότητας και στο δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή» και να είναι το αποτέλεσμα «μιας δίκαιης και αμερόληπτης διαδικασίας» που θα «εγγυάται το δικαίωμα του χρήστη να ακουστεί».

«Θέλαμε να διασφαλίσουμε ότι τα δικαιώματα των πολιτών ούτε θα καταπατηθούν ούτε θα αγνοηθούν... Αυτή είναι η πρώτη φορά που ένα νομοθετικό κείμενο αναφέρεται στη χρήση του Διαδικτύου ως θεμελιώδες δικαίωμα» ανέφερε η εισηγήτρια του Ευρωκοινοβουλίου, Catherine Trautmann.

Οι ευρωβουλευτές συμφώνησαν επίσης με το Συμβούλιο σχετικά με τη θεσμοθέτηση ενός ευρωπαϊκού οργανισμού στον οποίο θα εκπροσωπούνται οι 27 εθνικές ρυθμιστικές αρχές, τον Φορέα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Φινλανδία είναι η πρώτη χώρα που αναγάγει την ευρυζωνική πρόσβαση στο Διαδίκτυο σε βασικό ανθρώπινο δικαίωμα. Από τον Ιούλιο 2010 το κράτος θα παρέχει σε όλους σύνδεση στο Διαδίκτυο ταχύτητας 1 Mbps. Σύμφωνα με το Νόμο, υπολογίζεται ότι η ταχύτητα της σύνδεσης που θα παρέχεται στους πολίτες μέχρι το 2015 θα είναι 100 Mbps!

■ Η Συμβουλή του μήνα – Απενεργοποίηση της αποθήκευσης κωδικών στον browser

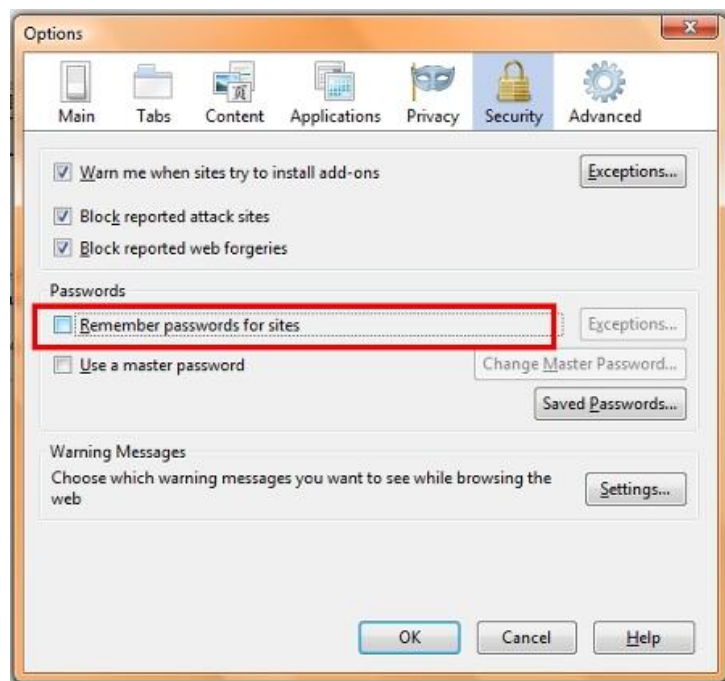
Όταν κάνετε συναλλαγές στο Διαδίκτυο από υπολογιστές που βρίσκονται σε δημόσιο χώρο ή τους οποίους χρησιμοποιούν και άλλα άτομα εκτός από εσάς, καλό είναι να απενεργοποιήσετε την αυτόματη αποθήκευση κωδικών, ώστε να αποφύγετε τυχόν δυσάρεστες εκπλήξεις.

Αν χρησιμοποιείτε Internet Explorer:

- Πηγαίνετε στο μενού **Tools** (Εργαλεία).
- Κάντε κλικ στην επιλογή **Internet Options** (Επιλογές Ίντερνετ). Στο παράθυρο που θα ανοίξει κάνετε κλικ στην "ταμπέλα" **Content** (Περιεχόμενο).
- Κάνετε κλικ στο κουμπί **Settings** (Ρυθμίσεις) που βρίσκεται στο τμήμα **Auto Complete** (Αυτόματη Συμπλήρωση).
- Αποεπιλέγετε τα πεδία **Forms** και **Username and Password on forms** και πατάτε OK.

Αν χρησιμοποιείτε Firefox:

- Πηγαίνετε στο μενού **Tools** (Εργαλεία).
- Κάντε κλικ στην επιλογή **Options** (Επιλογές). Στο παράθυρο που θα ανοίξει κάνετε κλικ στην "ταμπέλα" **Security** (Ασφάλεια).
- Αποεπιλέγετε το πεδίο **Remember Passwords for sites** και πατάτε OK.

Απενεργοποίηση κωδικών στον Firefox

■ Αφιέρωμα: Ρατσισμός και Ξενοφοβία στο Διαδίκτυο *

Το Διαδίκτυο είναι ένα μέσο το οποίο επιτρέπει στους χρήστες του να καταθέτουν την άποψη τους όποια και αν είναι αυτή. Παρόλα αυτά ελλοχεύει παγκοσμίως το φαινόμενο της λογοκρισίας. Η λογοκρισία που εφαρμόζεται ξεκινά από την πλήρη απαγόρευση όλων των διαδικτυακών τόπων ανάλογα με τη θεματική τους και φτάνει μέχρι τον αποκλεισμό επιλεγμένου περιεχομένου. Άρα λοιπόν η λογοκρισία ακόμα και αν επιβάλλεται με τις καλύτερες προθέσεις ανοίγει τον δρόμο σε νέες απόπειρες περιορισμού της ελεύθερης έκφρασης και καταλήγει επικίνδυνη.

Τι γίνεται όμως όταν μέσω της ελεύθερης έκφρασης οδηγούμαστε σε μηνύματα ρατσιστικού περιεχομένου και γεμάτα από προκατάληψη? Θα σας αναφέρουμε ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Εάν στο Youtube αναζητήσετε βίντεο με τον όρο «Μακεδονία» και αν ρίξετε μια γρήγορη ματιά στα σχόλια που αναγράφονται τότε θα παρατηρήσετε πάρα πολλά μηνύματα ρατσιστικού και υβριστικού περιεχομένου. Ουσιαστικά κάτω ακριβώς από ένα βίντεο που δείχνει για παράδειγμα απλώς τοπία μιας άλλης χώρας μπορεί να εξελίσσεται ένας λεκτικός πόλεμος. Όταν οι χρήστες του διαδικτύου ξεπερνούν τα όρια της ελεύθερης έκφρασης τι γίνεται; Το ότι κάποιος μπορεί να γράφει υβριστικά και ρατσιστικά μηνύματα χωρίς να αποκαλύπτεται πλήρως η ταυτότητα του, πόσο επικίνδυνο μπορεί να γίνει για τη δημοκρατία του Διαδικτύου;

Την αυξανόμενη χρήση του Διαδικτύου ως μέσου προπαγάνδας από ρατσιστικές και τρομοκρατικές οργανώσεις επισημαίνει έκθεση ενός εβραϊκού οργανισμού για τα ανθρωπινά δικαιώματα. Σύμφωνα με τη φετινή έκθεση, 2004 ιστοσελίδες καλούν τους επισκέπτες τους και κυρίως τους νέους σε «ιερούς πολέμους» και τους παροτρύνουν να γίνουν καμικάζι αυτοκτονίας, 200 αποσκοπούν στη συγκέντρωση πόρων και τη προσέλκυση νέων οπαδών, ενώ πολλές έχουν «παιχνίδια» στα οποία ο χρήστης μπορεί να «εξοντώσει» μετανάστες καθώς και θρησκευτικές και φυλετικές μειονότητες.

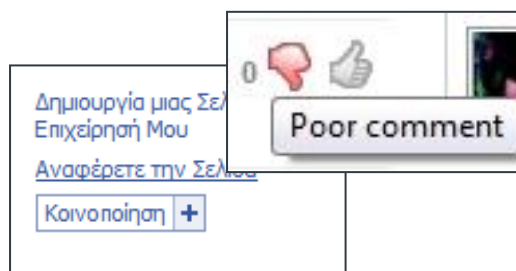
Στον αντίποδα των παραπάνω βρίσκουμε χώρες που προσπαθούν εντονότερα από τις υπόλοιπες να ελέγξουν την πληροφορία του Διαδικτύου. Για παράδειγμα στην Κίνα η δίωξη ηλεκτρονικού εγκλήματος μετρά πάνω από 30.000 άτομα προσωπικό. Τα σχόλια σε φόρουμ, blog και μεγάλα ειδησεογραφικά site τα οποία ασκούν πολιτική κριτική συνήθως σβήνονται μέσα σε λεπτά. Τον Μάρτιο του 2007 η Τουρκία απέκλεισε την πρόσβαση στην ιστοσελίδα Youtube για δύο μέρες σύμφωνα με δικαστική απόφαση γιατί αναρτήθηκαν κάποια προσβλητικά προς τον Κεμάλ Ατατούρκ βίντεο.

Ποιος είναι όμως ο τρόπος άμυνας μας απέναντι σε αυτό το φαινόμενο; Σίγουρα η λογοκρισία ή το κλείσιμο αυτό των σελίδων δεν είναι η λύση. **Είναι σαν να κλείνεις μια ολόκληρη βιβλιοθήκη επειδή μέσα σε αυτήν υπάρχει ένα «κακό» βιβλίο.** Η σωστή ενημέρωση και η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και ιδιαίτερα όσο αναφορά τα νεαρά άτομα θα βοηθήσει στην μείωση αυτού του φαινομένου. Τέλος, σύμφωνα με την έκθεση του Οργανισμού, στόχος της διεθνούς κοινότητας πρέπει να είναι η **ενημέρωση των πολιτών και σε καμία περίπτωση δεν προτείνεται το κλείσιμο των ιστοσελίδων και ο περιορισμός της ελεύθερης έκφρασης μέσω του Διαδικτύου.** Η δική μας άποψη ως νέοι χρήστες του Διαδικτύου, είναι ότι σε καμία περίπτωση δεν μας αρέσει να βλέπουμε την προσβολή και τον εξευτελισμό συγκεκριμένων εθνικοτήτων ή θρησκειών μέσω Διαδικτύου, είναι όμως κάτι που όσο το συναντούμε στα άλλα ΜΜΕ ή ακόμα και στην πόλη που ζούμε δεν θα πάψει να υπάρχει και στο Διαδίκτυο ότι εντάσσεται σε ένα πλαίσιο διαλόγου μεταξύ των χρηστών.

* Το κείμενο έχουν γράψει η Μάδγα Τσούτη και ο Δημήτρης Χήτας, μέλη του πάνελ νέων του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου

Tip

Πολλές ιστοσελίδες δίνουν τη δυνατότητα στο χρήστη να επισημάνει παράνομο ή προσβλητικό περιεχόμενο, όπως φαίνεται στα δίπλα παραδείγματα (Facebook και Youtube).

■ Μικρά νέα

Ευεργετική για τους ηλικιωμένους η εκμάθηση αναζήτησης στο Διαδίκτυο

Το Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια απέδειξε ότι η εκμάθηση αναζήτησης στο Διαδίκτυο είναι ευεργετική για τη λειτουργία του εγκεφάλου των ηλικιωμένων, λειτουργώντας ουσιαστικά ως μια «άσκηση».

Στο πείραμα συμμετείχαν 24 εθελοντές ηλικίας 55 έως 78 ετών. Οι μισοί ήταν ήδη τακτικοί χρήστες του Διαδικτύου ενώ οι άλλοι μισοί είχαν ελάχιστη εμπειρία. Από τις μετρήσεις της εγκεφαλικής δραστηριότητάς τους ενώ πραγματοποιούσαν αναζητήσεις στο Διαδίκτυο φάνηκε πως οι μη εξοικειωμένοι παρουσίαζαν αυξημένη δραστηριότητα στα τμήματα που σχετίζονται με τη γλώσσα, την ανάγνωση και τη μνήμη απ' ότι οι έμπειροι χρήστες του Διαδικτύου.

Emoticon ετών 147 ;

Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι το πρώτο emoticon (οι πολύ γνωστές σε όλους «φάτσες» που σχηματίζονται από σημεία στίξης) έκανε την εμφάνισή του σε άρθρο (που αφορούσε ομιλία του Αβραάμ Λίνκολν) σε φύλλο των Times του 1862! Βέβαια υπάρχει και ο αντίλογος που υποστηρίζει ότι κατά πάσα πιθανότητα πρόκειται για τυπογραφικό λάθος. Το αφήνουμε στην κρίση σας...

THE PRESIDENT'S SPEECH.

FELLOW-CITIZENS: I believe there is no precedent for my appearing before you on this occasion, [applause] but it is also true that there is no precedent for your being here yourselves, (applause and laughter ;) and I offer, in justification of myself and of you, that, upon examination, I have found nothing in the Con-

Πηγή: New York Times

Ημέρα Προστασίας Δεδομένων

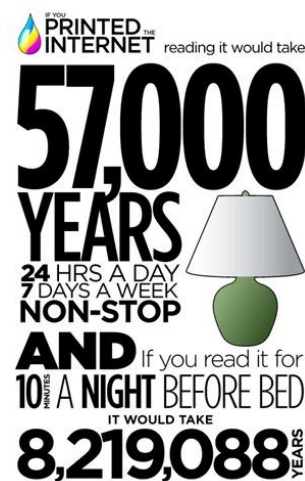
Στις 28 Ιανουαρίου θα εορταστεί η ημέρα προστασία προσωπικών δεδομένων 2010 (Data Protection Day). Στο πλαίσιο του εορτασμού που θα πραγματοποιηθεί σε πανευρωπαϊκό επίπεδο έχει ανακοινωθεί και διαγωνισμός πολυμέσων για νέους ηλικίας 15 – 19 ετών με τίτλο «Η ιδιωτικότητα είναι ανθρώπινο δικαίωμα, προστάτευσέ τη». Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να υποβάλουν τα έργα τους στην ιστοσελίδα της καμπάνιας www.dpd.eun.org. Παράλληλα, έχουν δημιουργηθεί και τρία εξαιρετικά βίντεο τα οποία μπορείτε να δείτε [FAQ](http://www.faq).

Αν τυπώνετε το Ίντερνετ...

...θα σας έπαιρνε **57.000** χρόνια αδιάκοπου διαβάσματος 24 ώρες το 24ωρο.

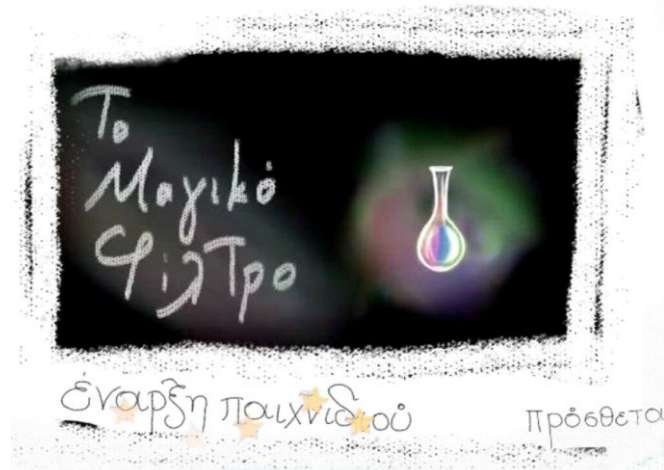
Και ...

Αν το διαβάσατε για δέκα λεπτά κάθε βράδυ πριν πέσετε για ύπνο θα σας έπαιρνε **8.219.088** χρόνια!!!

Μαγικό Φίλτρο!

Το Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και τα ΜΜΕ του Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών δημιούργησε ένα εξαιρετικό ψηφιακό μαθησιακό παιχνίδι περιπέτειας που απευθύνεται σε παιδιά με ήπια νοητική καθυστέρηση.

Το παιχνίδι αυτό δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του έργου "ΕΠΙΝΟΗΣΗ – Εξειδίκευση Εκπαιδευτικών – Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και Παραγωγή Εκπαιδευτικού Υλικού για Ήπια Νοητική Καθυστέρηση" (<http://www.media.uoa.gr/epinoisi>) του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ II), κατά το διάστημα Νοέμβριος 2007 – Νοέμβριος 2008. Είναι ελεύθερα διαθέσιμο [FAQ](http://www.faq).